

**POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE**

ul. Szkolna 2, 63-000 Środa Wlkp. tel./fax: 61 287 06 40 www.srodawlkp.epcpr.pl e-mail: pcprsrodawlkp@pro.onet.pl

STOP PRZEMOCY !

INFORMATOR

**DLA OSÓB
DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE**

W POWIECIE ŚREDZKIM

Opracowanie : Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej

Środa Wielkopolska, luty 2022 r.

Podstawowe informacje na temat przemocy w rodzinie

Istnieje wiele definicji przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie zwana również przemocą domową to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie na szkodę bliskiego lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia osób najbliższych. Działania te naruszają prawa i dobra osobiste członka rodziny (osoby najbliższej jak również innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących). Przemoc w rodzinie w szczególności naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym również osobiste normy związane z życiem seksualnym. Powodując psychiczne lub fizyczne cierpienie.

Do przemocy domowej może dojść w każdej rodzinie, niezależnie od jej statusu społecznego i materialnego czy też poziomu wykształcenia członków rodziny.

Ofiarą przemocy w rodzinie może być każdy, najczęściej są to osoby najsłabsze z uwagi na wiek, chorobę, niepełnosprawność:

- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne
- współmałżonkowie, partnerzy

Zapamiętaj !

PRZEMOC W RODZINIE ŁAMIE TWOJE PODSTAWOWE PRAWA!

PRZEMOCY NIC NIE USPRAWIEDLIWIA!

PRZEMOC TO PRZESTĘPSTWO ŚCIGANE PRZEZ PRAWO!

Rodzaje przemocy w rodzinie:

Przemoc fizyczna to każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, mogące prowadzić do bólu i fizycznych obrażeń. Są to: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna to zachowania, które mają charakter poniżający lub budzące poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie są to: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi

osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb.

Przemoc seksualna:

- w przypadku dorosłych – to zmuszanie do nieakceptowanych/niechcianych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt, zmuszanie do oglądania lub nagrywania filmów lub zdjęć pornograficznych, zmuszanie do aktywności seksualnej z innymi osobami, demonstrowanie zazdrości itd.);
- w przypadku dzieci – to wykorzystywanie seksualne, czyli aktywność seksualna z udziałem dziecka (do 15. roku życia), podjęta przez drugą osobę. Osoba, która wykorzystuje, ma przewagę wiekową, fizyczną lub intelektualną nad dzieckiem. Wykorzystywanie seksualne ma miejsce wtedy, gdy następuje bezpośredni kontakt fizyczny o charakterze seksualnym (dotykanie dziecka lub nakłanianie go do dotykania dorosłego bądź do masturbacji), ale także, kiedy nie ma takiego kontaktu (np. obnażanie, pokazywanie pornografii, prowadzenie z dzieckiem rozmów o tematyce erotycznej wykraczających poza edukację seksualną).

Przemoc ekonomiczna:

- w przypadku dorosłych – to odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, ale również niszczenie przedmiotów itp.,
- w przypadku osób starszych i niepełnosprawnych polega na wykorzystaniu finansowym osoby starszej/niepełnosprawnej lub uzależnieniu jej od członka rodziny. Może przejawiać się w odbieraniu renty/emerytury, wydzielaniu pieniędzy, zmuszaniu do podpisywania zobowiązań finansowych, zmiany testamentu, przepisywania (darowizn) nieruchomości, dóbr, pieniędzy itp.;
- w przypadku dzieci – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania:

- zaniedbanie:

- w przypadku dzieci – to brak odpowiedniej opieki, np. pozostawianie dziecka bez opieki, niechodzenie z nim do lekarza, unikanie kontaktu z dzieckiem. Brak zainteresowania potrzebami emocjonalnymi dziecka oraz brak działań zapewniających mu poczucie bezpieczeństwa powodują lub mogą powodować uszczerbek na jego zdrowiu lub zaburzenie prawidłowego rozwoju psychicznego, moralnego czy społecznego;
- w przypadku osób starszych i niepełnosprawnych – to brak zainteresowania potrzebami emocjonalnymi osoby starszej bądź niepełnosprawnej oraz brak działań zapewniających poczucie bezpieczeństwa, które powoduje lub może powodować uszczerbek na jej zdrowiu. To m.in.: uniemożliwianie lub ograniczanie kontaktu z lekarzem, pozostawianie bez opieki, jeśli dana osoba jej wymaga, zaniedbywanie higieny osób leżących.

Zapamiętaj!

Dzieci, które są „tylko” świadkami przemocy między rodzicami/opiekunami, także jej doświadczają.

Zapamiętaj !

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym, znacznie częściej jest procesem o długiej nawet kilkunastoletniej historii, ma tendencje do powtarzania się według zauważanej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

▪ **Faza narastającego napięcia** - jest to początek cyklu który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Objawia się poprzez:

- zniesławianie, poniżanie kobiety, sceny zazdrości, wybuchy gniewu, grożenie użyciem siły,
- mężczyzna zazwyczaj wydaje ultimatum niewykonalne przez kobietę,
- w obawie przed („utrata twarzy”) nasila reakcje agresywne,
- często zaczyna więcej pić, przyjmować inne środki zmieniające świadomość,
- prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny i przerażający,
- sprawia wrażenie, że coraz mniej panuje nad swoim gniewem,
- kobieta stara się opanować sytuację, uspokaja go, spełnia wszystkie jego zachcianki aby powstrzymać go przed wyrządzeniem krzywdy,

▪ **Faza gwałtownej przemocy:**

- następuje wybuch gniewu i agresji,
- na tym etapie dochodzi do: utraty kontroli,
- podkreślenia swojej władzy,
- jest to faza krótka i trudno przewidzieć jej skutki (podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, porobienie, śmierć).

▪ **Faza miodowego miesiąca** jest to faza skrucy ze strony sprawcy i okazywanie miłości,

- spokojne zachowanie mężczyzny, zwykle wie że posunął się za daleko i staje się inną osobą,
- czuje się winny, jest mu przykro, żałuje tego co zrobił, okazuje skruchę, przeprosza, obiecuje że to się nie powtórzy i stara się znaleźć dla tego co zrobił wytłumaczenie,
- wierzy że nie zrobi tego ponownie, jest przekonany że „dał jej lekcję” i nie będzie musiał ponownie walczyć o swoją władzę,
- okazuje miłość i ciepło, staje się znowu podobny do tego jakim był na początku znajomości, kiedy ofiara się w nim zakochała,
- przynosi kwiaty, prezenty (w miarę trwania przemocy coraz rzadziej) zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca, rozmawia z ofiarą, dzieli się swoimi przeżyciami,
- troszczy się o nią i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne.

Zapamiętaj !

Niezatrzymana w porę przemoc, nasila się z czasem, a z każdym następnym cyklem przemocy agresja wzrasta. Można jednak przerwać cykl przemocy - powiedz o tym co się dzieje w domu, zwróć się o pomoc do odpowiednich instytucji.

Oznaki przemocy w rodzinie:

Istnieją pewne symptomy wskazujące na to że w rodzinie obecna jest przemoc. Aby rozpoznać czy niepokojące zachowania kogoś bliskiego są przejawem przemocy w rodzinie, osoba obserwująca te zachowania musi zastanowić się nad tym i odpowiedzieć sobie na kilka pytań.

Jeśli ktoś bliski, ktoś z rodziny:

- ◆ Zamienia drobne zajścia w wielkie kłótnie,
- ◆ Rani cię swoim zachowaniem,
- ◆ Znieważa cię, używa w stosunku do Ciebie obraźliwych słów obelg, wyzwisk,
- ◆ Ma nagłe napady gniewu lub furii,
- ◆ Niszczy rzeczy, które są twoją własnością,
- ◆ Odbiera ci pieniądze lub nie chce dawać Ci środków na życie,
- ◆ Kontroluje Twoje wszystkie zachowania, nie pozwala Ci podejmować żadnych decyzji,
- ◆ Uniemożliwia Ci spotkanie czy widywanie się ze znajomymi lub rodziną,
- ◆ Ośmiesza Cię, poniża, upokarza również w obecności innych,
- ◆ Nieustannie Cię krytykuje,
- ◆ Zastrasza Cię i manipuluje by kontrolować Ciebie i innych członków rodziny,
- ◆ Grozi ze skrzywdzi Ciebie, twoje dzieci lub innych członków rodziny,
- ◆ Bije Cię, popycha, szarpie, kopie, policzkuje lub dusi,
- ◆ obwinia Cię za to że Cię bije, a następnie obiecuje że to się więcej nie zdarzy,
- ◆ wymaga od ciebie żebyś uprawiała seks na zawołanie nawet jeśli nie masz na to ochoty i się nie zgadzasz.

Zapamiętaj !

Jeśli chociażby raz w rodzinie pojawiły się takie zachowania wobec Ciebie lub wobec bliskich – **Reaguj !**

Zapamiętaj !

**PRZEMOC W RODZINIE JEST PRZESTĘPSTWEM
PRAWO CHRONI OSOBY DOŚWIADCZAJĄCE PRZEMOCY
W RODZINIE**

Zapamiętaj !!!

Masz prawo do:

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapewnia ofiarom przemocy w rodzinie prawo do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc w rodzinie korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego;
- schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Gdy doświadczasz przemocy w rodzinie masz prawo żądać:

- ochrony przed sprawcą przemocy w rodzinie poprzez:
 - izolację sprawcy - policja ma prawo zatrzymać sprawcę, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełnił on przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi;
- zakazu kontaktowania się;
- zakazu zbliżania się na wskazaną odległość;
- zakazu przebywania w określonych miejscach;
- nakazanie sprawcy okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie.

Gdy doświadczasz przemocy w rodzinie masz prawo do:

- uzyskania natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowania dla niej niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie,
- terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz ukierunkowanej na nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- zapewnienia dostępu do pomocy medycznej,
- zapewnienia warunków bytowych w postaci całodobowego pobytu,
- żądania wszczęcia procedury Niebieskiej Karty. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje czynności podejmowane i realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje przez wypełnienie specjalnego formularza „Niebieska Karta”

Zapamiętaj !!!

W Powiecie Średzkim pomocy udzielają:

Nazwa instytucji	Adres	Telefon, e-mail
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Szkolna 2 63-000 Środa Wielkopolska	Tel.: 61 287 06 40 e-mail: pcprsrodawlkp@pro.onet.pl
Ośrodek Interwencji Kryzysowej działa w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Lipowa 12 63-000 Środa Wielkopolska	Tel.: 61 285 86 32 e-mail: pcprsrodawlkp@pro.onet.pl
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Centralna 8 63-012 Dominowo	Tel.: 61 285 19 41 e-mail: opsdominowo@wp.pl
Zespół Interdyscyplinarny	ul. Centralna 8 63-012 Dominowo	Tel.: 61 285 19 41 e-mail: opsdominowo@wp.pl
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Centralna 8 63-012 Dominowo	Tel.: 61 285 19 41 e-mail: opsdominowo@wp.pl
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Główna 37 63-024 Krzykosy	Tel.: 61 285 15 35 email: opskrzykosy@interia.pl
Zespół Interdyscyplinarny	ul. Główna 37 63-024 Krzykosy	Tel.: 61 285 15 35 email: opskrzykosy@interia.pl
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Główna 37 63-024 Krzykosy	Tel.: 61 285 15 35 e-mail: krzykosy@wokiss.pl
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Jesionowa 2a 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	Tel.: 61 287 41 61 e-mail: kierownik.ops@gmina-nowe-miasto.pl
Zespół Interdyscyplinarny	ul. Jesionowa 2a 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	Tel.: 61 287 41 61 e-mail: ops16@o2.pl
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Jesionowa 2a 63-040 Nowe Miasto nad Wartą	Tel.: 61 287 41 61 e-mail: kierownik.ops@gmina-nowe-miasto.pl
Ośrodek Interwencji Kryzysowej działa w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej Nowe Miasto n/Wartą	ul. Śremska 30 63-040 Boguszyn	Tel.: 61 287 57 07 e-mail: ops@gmina-nowe-miasto.pl
Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Sportowa 9c 63-000 Środa Wielkopolska	Tel.: 61 285 35 80 e-mail: ops@opssroda.pl
Zespół Interdyscyplinarny	ul. Sportowa 9c 63-000 Środa Wielkopolska	Tel.: 61 285 35 80 e-mail: ops@opssroda.pl
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Lipowa 12 63-000 Środa Wielkopolska	Tel.: 61 285 22 18 e-mail: pcprsrodawlkp@pro.onet.pl
Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaniemyślu z siedzibą w Łęknie	ul. Poznańska 12B 63-020 Łęknio	Tel.: 61 285 71 18 e-mail: ops1990@tlen.pl
Zespół Interdyscyplinarny	ul. Poznańska 12B 63-020 Łęknio	Tel.: 61 285 71 18 e-mail: ops1990@tlen.pl
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Średzka 9 63-020 Zaniemyśl	Tel.: 61 285 75 80 wew. 28 e-mail: gkrpa@zaniemysl.pl

WAŻNE TELEFONY

800 120 002 - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” czynny całodobowo

112 - Numer alarmowy czynny całodobowo obsługiwany przez Centrum Powiadamiania Ratunkowego

800 120 148 – Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymać Przemoc” czynny całodobowo

800 120 226 – Policyjny Telefon Zaufania ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie czynny w dni robocze w godzinach: 09:30 – 15.30